

[Holdgaard.]

før det er for sent, og træd i Forhandling om de Forslag, der foreligger, og som der staar et stort Flertal af den danske Befolkning bag ved! Det haster nemlig, det kan let blive for sent!

Første Næstformand (Pinstrup): Jeg skal her afbryde Forhandlingen og udsætte Mødet til i Aften Kl. 7½.

Mødet udsat Kl. 4³⁵.

Forhandlingen genoptoges Kl. 7³⁰.

Olav Olsen: Da Rigsdagen i Aar blev indkaldt 12 Dage før det Tidspunkt, paa hvilket den efter Grundloven normalt skal indkaldes, vakte det Forventninger ud over Landet, ikke alene i Landbrugskredse, men vist langt ind i Købstadskredse, fordi man var klar over den Krises Alvor, som dansk Erhvervsliv var kommet ind i, og som havde ramt Landbruget paa en meget følelig Maade. Landbruget havde gennem to Aars Prisnedgang paa Fødemidler, især paa de Fødemidler, vi eksporterer, faaet en saa voldsom Nedgang i sine Indtægter, at det kom til at virke som en økonomisk Katastrofe. Nu er Forholdene ude i Landet af en saadan Art, at hvis vi ikke herindefra er i Stand til noget at afbøde det Slag, der truer, vil det blive en Katastrofe for Tusinder af Landbohjem, ja i visse Egne af Landet vil det berøre Halvdelen af Landbrugerne i første Omgang, og hvis disse Tider fortsættes, vil Tallet paa dem, der bliver ramt af Krisen, stige for hver Dag, der gaar.

Man vil forstaa, at man under saadanne Forhold saa hen til Rigsdagens Indkaldelse med Forventning, at man med Forventning saa hen til, hvad den højtærede Regering vilde gøre. Den højtærede Regering og Regeringspartierne har jo ikke før villet anerkende Krisens Alvorlighed for Landet; men naar man nu indkaldte Rigsdagen nogle Dage, før den normalt skulde indkaldes, havde man i Landbrugskredse Lov til at vente, at der vilde blive gjort noget alvorligt for at afhjælpe de store Vanskeligheder, dette Erhverv var kommet ind i. Nu har vi altsaa set, hvad man fra Regeringens Side har budt

til Afhjælpning af Krisen, og jeg maa sige, at for mit Vedkommende har det været en stor Skuffelse, at det ikke var andet og mere, man havde at byde det danske Landbrug i dets store Vanskeligheder. Det er jo saaledes, at naar eet Led lider, lider det hele, og naar eet Erhverv lider, lider alle andre Erhverv, og saa lider Samfundet i sin Helhed. Derfor kan jeg ikke forstaa, at man byder en saa lille Haandsrækning til Landbruget for at hjælpe det igennem Krisen, som man her har budt.

Nu har vi i Danmark før set Krisetilstande indenfor Erhvervene, ja, man har endogsaa en Gang under Krigen set, at et enkelt Erhverv maatte paatage sig Byrder for at hjælpe hele Samfundet over de Ernæringsvanskeligheder, det da var kommet ind i, og man har ogsaa set, at dette Erhverv maatte afgive sine Produkter til Samfundet til Handel med Udlandet, uden at det kom Erhvervet til gode. Jeg klager ikke over det, der er sket, men jeg vil bare have Lov til at erindre om det. Vi har ogsaa andre Gange i Tiden, der er gaaet, naar der har været Vanskeligheder for et Erhverv eller under andre Forhold, set, at Staten har maattet skride til omfattende Hjælpeforanstaltninger. Jeg behøver blot at minde om de Hundreder af Millioner Kroner, det danske Samfund har maattet ofre paa Ordningen af Landmandsbank-Sagen. Jeg erindrer om de mange Millioner — jeg ved ikke nøjagtig Tallet —, som den danske Stat har ofret paa Boligbyggeri. Jeg erindrer om de mange Millioner, saa vidt jeg husker, ca. 60 Mill. Kr., som Staten havde Eksportkreditter løbende for i sidste Samling. Nu kan man nok sige, at en Kredit er ikke det samme som et Laan, men Virkningen bliver dog den samme. Den Dag, Opgørelsen skal finde Sted, bliver Virkningen for Staten og for Samfundet den samme, enten det er en Kavtion eller et Laan, der er Tale om. Gaar alting, som det skal, koster det ikke Samfunder noget, og bliver der Tab, bliver Tabet at dække af Staten, enten man har givet Hjælpen som Garanti eller som Laan, saa nogen Væsenforskel bliver der ikke. Jeg vil ogsaa gerne have Lov til at erindre om, at Landbruget sammen med den øvrige Del af Samfundet gennem Tiderne har betalt en Beskyttelsestold til Industrien for at holde Industrien i den Skiikelse, hvori vi kender den. Nu skal jeg ikke komme ind paa kritiske Bemærkninger om det Spørgsmaal i Øjeblikket, det er ikke den Sag, der ligger for, ellers vil jeg jo nok antage, at der kunde siges noget om det Spørgsmaal ogsaa. Denne Toldbeskyttelse er, saa vidt